

Székely Udvarhely

Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyék székely érdekeit védő politikai ujság.

Előfizetési ára: egész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyes szám 1 leu.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt-lér soronként 3 leu.

A szerkesztésért felelős:
Ebert András
Híadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorhei (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Megjelen minden vasárnap.

Szászok és svábok.

— Adatok a székely szervezkedéshez. —

Néhány vezető férfi már két éve azon erőlködik, hogy a szászokat és svábokat, mint Nagyrománia nemzeti kisebbségeit és a német fajnak ideszakadt törzseit politikailag egységesítse. Akik ismerik ezt a két karakterisztikus népiséget, jó előre tudták, hogy ebből aligha lesz valami. Bár egy fajhoz tartoznak, gazdasági, sőt kulturális érdekük is egészen más, sokszor ellentétes. Bár egy fajhoz tartoznak, érdekeik védelmét nem bizhatják egy egységes politikai csoportra, mert ez vagy a szászok, vagy a svábok bőrére menne. Tehát politikai tekintetben külön utakon kell haladjanak, ami nem zárja ki, hogy adandó alkalommal egymást támogassák.

A szászok és svábok között most kitört a nyílt szakítás. A szászok politikai sajtóorgánuma, a brassói »Kronstädter Zeitung« megtámadja a sváboknak temesvári lapját, a »Banater Bote«-t egy cikke miatt, amelyben a szászoknak politikai magatartását, iskolaügyi politikájukat, éles bírálat tárgyává teszi.

E harcnak végeredménye nem lehet kétséges. A szászok is, a svábok is külön-külön utakon fognak haladni egymás mellett, de ha gazdasági érdekük kívánja, néha egymás ellen is. Azok pedig, akik az egységesítésnek uttorói akartak lenni, egy politikai ábrándról le kell mondjanak. Hiába, a régi politikai jel-szavak elvesztették gyújtó hatásukat...

Mi, akik a székelység megszervezkedésének szükségességét először és kizárólag han-

goztatjuk, akik ezért rém üldözésnek vagyunk kitéve, kezdet-től fogva a való élet talaján állunk. Nem kell nekünk politikai ábránd, nekünk székely népünk boldogulása a fő.

Az egységes politikai szervezkedésnek vannak hívei a Székelyföldön is, de ezek még nem szakíthattak azzal a multtal, amely oly sok bajt és nyomoruságot zúditott a világra.

A székelység gazdasági érdeke, jövő boldogulása kívánja, hogy bár a magyarsággal egy fajhoz tartozik, politikailag külön szerveztessék. Az ilyen politikának van gyökere a néplélekben, az ilyen politika építhet.

Hangzatos jelszavak, régi pukkanó frázisok kártyavárak csupán, amelyekben egyes urak gyönyörködhetnek még, de a végső győzelem azoké lesz, akik a nép érdekét, legyen az székely, magyar, román, sváb vagy szász — önzetlenül szolgálják a népnek javára, a népnek minden téren való előmenetelére.

— **Valóságos madárhóhérolás** kezdett lábra kapni a háboruszellemről mérgezett gyermekek között. Az állatvédelemről szigorú törvény és miniszteri rendeletek intézkednek. De egyébként is jó érzésű, nemes lelkű ember a szegény, védtelen állatot nem kinez, nem pusztítja, annak fájdalmát nem okoz. Ajánljuk az illetékes tényezők figyelmébe a madárhóhérolókat, kik az oly hasznos éneklő madarak fészket, tojásait és fiókáit is kegyetlen szívre valló barbársággal irtják. Utón, utfélen hangoztassuk a jelszót: »A gyermekek sohase végezzék a kártékony madarak irtását; hagyják ezt a felnőttekre!« Mindenütt rendezzenek a tanítók »Madarak és fák napját!« Készítsenek és készíttessenek a gyemekkel mesterséges odukat s azokat az ünnepély keretében helyezték el a kertek fáira!

A május 23-iki nemzeti ünnep.

(Saj. tud.) Méreteiben nagyarányu, tartalmában művészi és impozáns ünnepségeknek részese volt Székelyudvarhely városának intelligens közönsége nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül.

Az ünnepségek gyönyörű napfényes májusi időben d. e. 10 órakor a piactéren vették kezdetüket, ahol Popa János székelyhidegkuti és Gergely János helybeli lelkészek által bemutatott istentisztelet után Popa lelkész tartotta meg ünnepi beszédét az egybegyűlt hatóságok, katonaság, csendőrség, rendőrség, a magyar nyelvű állami iskolák növendékei és az intelligencia impozáns száma előtt. Beszédében vázolta az ünnepnek nagy jelentőségét, s miután éltette a királyi családot és trónörökös párt, beszédét ezzel fejezte be: Éljenek a mi hatóságaink, amelyek buzgalomukkal, ügyszeretetükkel megteremtik a boldogabb jövőt; éljen a román nép, amely méltán büszke lehet e napra és boldogan ünnepelhet;

„**Éljen a székely nép, amely évszázadok hosszú során keresztül velünk együtt él és számtalanszor tanujelét adta a román nép iránt tanusított baráti érzelmének.**“

A helyőrség díszfelvonulása és a hatóságoknak a vármegye Prefektusa: Dr. Cornea Tamásnál tartott tisztelgése után, a délelőtti ünnepségek véget értek.

Délután 3 órakor a volt reáliskola tornatermében a magyar nyelvű állami iskolák ifjusági ünnepélyt tartottak, amelyen sok érdeklődő vett részt. A jól sikerült ünnepélyt a helybeli állami iskolák igazgatói rendezték. A változatos és hol román, hol magyar nyelven tartott előadásokból különösen kiemelkedett Mihaiu tanítónak megnyitó és Kinda tanítónak ünnepi beszéde.

Este 9 órakor a város ki volt világitva és a katonaság fáklyásmenettel rendezett.

Utána megkezdődött a vármegyháza dísztermében nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében a műsoros estély változatos és másnap reggel 7 óráig mulattató programmal.

E kitünően rendezett estély műsorából kivált Nistor J. tanfelügye-

lőnek román, majd magyar nyelven tartott nagyhatásu beszéde. A román nyelven tartott beszéde röviden rámutatott a nap nagy jelentőségére, amelyet régóta előkészítettek a románok délről és északról.

„**S most — mondotta a szónok — miután testet öltött a románság eszménye — kivesszett a nép szívéből minden harag a régiek iránt. Csak azt kívánjuk, hogy a román népnek a szabadsága, a demokratizmusa legyen közös kincse azon népeknek is, akik velünk együtt laknak, velünk együtt tartják fenn az államot.**“

Magyar nyelven tartott beszédében bővebben kitért a történelmi eseményekre, kifejtette, hogy ez a nap egyesített hármass emlékünnep.

1866. május 10 (új naptár szerint: május 23) foglalta el Hohenzollern Károly fejedelmi székét, miután Cuza előbb lemondott Muntenia és Moldova egyesített fejedelemségéről.

1877. május 10. véglegesen szabadult fel a román föld a 400 éves török uralom alól.

1881. május 10-én koronázzák meg Károly királyt és Románia azóta önálló, független királyság.

Ezen eseményekhez sorakozik a közel mult története. 1913-ban Dobrudza visszahódítása, 1918. dec. 1-én a gyulafehérvári nemzetgyűlés egyesülést kimondó határozata.

E beszéde végén ismét hangsúlyozta, hogy Nagyrománia, mint fejlődő ifju állam, sohasem fogja uralmát erőszakra építeni, hanem bölcs demokratikus érzéssel népeinek boldogságát fogja biztosítani.

Bársonnak »Az egyesített költeményét« hatásosan interpretálták a szereplők. Micuné, aki az anyaországot szimbolizálta és a csatolt területek szimbolizálói Georgescu Elena, Teodorescu Mária, Mora Valeria, Crăciun Aurelia és az ezredparancsnokságtól egy őrmester. Nagy művészi élvezetet nyújtott ismét ami Pelczér — Filó — Voszka — Bányai vonósnégyesünk. Pelcu közszeretben álló csendőrfőhadnagy hüen mutatta be az életet a lövészárookban úgy, hogy a nagyszámu közönség borzadva gondolt vissza az elmúlt szörnyű évekre.

Tánc, tombola, konfetti és szerpentindobás, ajándéktárgyak elárverezése mindvégig együtt tartotta a jelenvaltakat, amiben főérdeme volt a tevékeny hölgybizottságnak, amely finom ételleivel és italaival megérdemli a legnagyobb foku elismerést. Az esztély sikerének érdekében fáradságot nem ismerő buzgalommal segédkez-

tek: *Sibiánné, Dr Szabóné, Némethné, Dr Comsáné, Erlichné, Siposné, Crăciunné, Dr Göllerné, Andreasné, Nistorné, Vánkuné, Dronkáné és Simáné*; Crăciun rendőrprefektus, Nistor tanfelügyelő, Popescu detektívőnök és testülete, Micu szolgabíró, az ezredparancsnokság és a rendőrlégénység. A felülfizetéseket jövőre közöljük.

Pályázom a 100 leura.

Szabó József szabó, székelyudvarhelyi derék, széles látókörű iparos polgártársunk, a „Székely-Udvarhely“ piunkösti számában „Egy kis számtani feladat“ címmel, nagyfontosságú kérdést hozott felszínre.

Egész kötetre való anyagot képvisel ez a kérdés, mely kézműiparosaink összeségének mindennapi kenyerét, hozzátartozóinak boldogulását, megélhetését rejti magában.

A megoldás erős akarattal, testvéries egyetértéssel, az állam képviselőinek, a kormányzatnak jóindulatu közreműködésével, igen könnyen elérhető és pedig — nézetem szerint — a következők sürgős megvalósításával:

1. A székelyföldi vasuti összekötetések haladéktalan kiépítése.

2. Az ipartestületek s azok keretében tömeges nyersanyag beszerzések, termelő és értékesítő szakcsoportok létesítése.

3. Minden vármegye székhelyén közös árucarnok felállítás.

4. Az országos kirakóvásárok teljes beszüntetése.

SZÉKELY GAZDA.

A legbecsesebb trágya-anyagok egyike: az emberi trágya.

A kínaiak már évezredek óta nagyban használják és e nélkül a sűrű népességű területek lakosai, meg sem is tudnának élni.

A mivel nyugati népek: a belgák, franciák, németek, angolok, svájciak szintén felhasználják trágyszárra az emberi hulladékot, sőt minél kevesebbet engednek belőle haszontalanul elveszödni.

Sőt van már mifelénk is néhány kiváló gazda, kik a birtokukhoz közel eső városok árnyékszékeit költséges munkával rendesen kitaritatják s azok tartalmát földjeikre hordatják.

Természetesen mesével határos szép sikereket érnek el okos munkájukkal. Van olyan, aki e trágyszárral — 8-ik osztályu földjén — több búzát termeszt, mint a bánáti gazda a maga híres legelső rendü talaján.

Az eddig általános gyakorlatban levő nemtörődömség mellett, ez a becses anyag — különösen falukon — csak undort, kellemtelenséget okoz s a levegőt fertőzteti, holott okosan felhasználva, nagy hasznot hajtana.

5. A tömegtermelés előmozdításához szakcsoportonként alkalmas munkagépek beszerzése és arra hivatott szakemberek vezetésével alapos kihasználása.

6. Ipari szakcsoportonként, esetleg több szakma képviselőiben is képzett kereskedelmi utazók beállítása, akik csak viszonteladók látogassanak és a készárakat arra alkalmas piacokon elhelyezzék.

7. A kereskedelmi és iparkamarák decentralizálása úgy, hogy minden vármegye székhelyén egy-egy kamarai agilis titkár állandóan működjék.

Ha mindezeket iparos polgártársaink megvalósítják, akkor évenként 112 nap helyett 275 napot dolgozhatnak és így a napi egy pár cipő után járó 100 leu alapján is nem 11 ezer 200, hanem 27 ezer 500 leut kereshet szóban levő cipész polgártársunk.

Ezek után — úgy gondolom — a feladatot lényegében megoldottam és a kifizetett 100 leunak az udvarhelyvármegyei alakítandó árva-és szeretet-ház javára Udvarhelyvármegye alispánja kezéhez leendő kifizetését kérhetem.

Betegh Pál.

Igen egyszerűen lehet ezt az anyagot kezelni. A régi árnyékszékek helyett, amelyek eddig oly haszontalanul emésztettek meg évről-évre szép összegeket, csináltassunk a szokott ülőhely alá egy kerekre alkalmazott csebet vagy hordót, amelybe az ürülék hull. Ezt aztán rövid időközben, hogy a szag kellemetlenséget ne okozzon, kitolatjuk a trágycsomóra, ahol kiöntve, szalmás trágával befedjük.

A cseberben lehet vizet is tartani, hogy majd az anyag könnyebben kiönthető legyen. Ahol pedig turfa kapható, ott annak porával kell időnként behinteni, ami a szagot tökéletesen elveszi.

E célra különben igen jó a timár-cserliszt és a fahamu is.

A többtermelés egyik legfontosabb kelléke a termőföld erejének emelése.

Az okos, felvilágosodott gazda előtt nem undok szemét az emberi trágya, ez a drága földhizlaló anyag, hanem valóságos kincs, mely évenként milliókra menő hasznot jelent az egyeseknek éppen úgy, mint az államnak.

Félre tehát az elfogult, régi gondolkozással! Az előítélet a tudatlanságon alapul. Egy lépéssel menjünk e téren is előre! . . .

HIREK.

Urnapja

Csütörtökön Urnapja volt. A kath. világ legnagyobb ünnepe. A hívők ezrei és milliói ünnepelték széles e világon emlékét annak, aki saját szavaival szerint velünk van a világ végéig. Ami fény, ami pompa csak lehetséges, már ösödök óta kifejti ezen a napon a kath. egyház. Így volt csütörtökön is mindenütt . . . Így volt nálunk, anyavárosunkban: Székelyudvarhelyen is. Régmúlt időknek ragyogó emlékei ujultak fel. Azoknak az időknek emlékei, amikor még nem volt háboru. Amikor a népek még nem néztek egymással farkasszemet. Amikor nem folyt embervér. Amikor mindenki testvér volt. Amikor szertet uralkodott mindenütt. Havasaljunknak munkás székely népe letette egy napra a szerszámot kezéből. S Máriás-zászlót ragadott helyébe. És jött áhitatos szívvel, jött dalos ajakkal, jött égbe szárnyaló dallal. Kongott-bongott az öreg Szent Miklós-harang s kanyargott a tengernyi áradat a szerpentin fel a hegyoldalra, az ősi templomba. Szent Miklós temploma ennyi népet nem látott még soha. Falai nem tudták befogadni a sok ezernyi embert s templom lett az Isten szabad ege alatt is. Benn búgnj kezd az orgona, misét celebrál fényes segédlettel Székelyföldünk nagy fia: Pál István apátkanonok. Majd prédikáció künn és bent. Mise alatt vonósnégyes, fiuk és leányok égbe szálló dala. Mise után körmenet a piac-téren. Templomizászlók sokasága, a nép ezrei borítják el a tágas főteret. Virághintó kis lányok az Oltáriszentség előtt. Áldás a négy oltárnál. Visszatérés a templomba és Te Deum. Majd a faluk népe szent áhitattal visszatért községébe, hogy folytassa a nehéz, a kemény munkát ott, ahol abba hagyta. És az Ég is elküldötte áldását, a jótékony, a termékenyítő esőt a földre. Nekünk úgy tetszik, hogy az a nép, amely ily bensőségesen tud ünnepelni és ünnep után oly szorgalmasan dolgozni, nemcsak az Ég áldására méltó, hanem a földi hatalmaságok megértő szeretetére is. Legyen tehát szeretet, egyetértés, megbecsülés az egész vonalon! (b.)

— **Gör. kel. egyház.** A nagy-szebeni szentszék ohaja az, hogy a székelyudvarhelyi gör. keleti leányegyházat anyaegyházzá emelje. E végből 1921. május 28-án megalakult a szervezeti szabályzat 3. §-a alapján a 10 tagból álló Comite és két egyházi gondnok Popa János gör. kel. lelkész kiküldött vezetése alatt a további ügyek elintézésére. Feladatuk nemcsak az anyaegyház létrehozatala, hanem görög keleti templom építése is Székelyudvarhelyt.

— **Új menetrendje van a székely vonatnak** e hó 25-ikétől kezdve. Naponta kétszer közlekedik s ezzel a forgalom a rendes mederbe terelődött. Székelyudvarhelyről reggel

pont 8 órakor indul, Héjasfalvára érkezik d. e. 9. óra 42 perckor, Segesvárra 10 óra 28 perckor. A második vonat Székelyudvarhelyről indul délután 6 óra 30 perckor, Héjasfalvára érkezik 8 óra 12 perckor és Segesvárra este 8 óra 45 perckor. Segesvárról indul reggel pont 4 órakor, Héjasfalvára érkezik 4 óra 27 perckor és Székelyudvarhelyre reggel 6 óra 56 perckor. A második vonat Segesvárról indul d. u. 2 óra 30 perckor, Héjasfalvára érkezik 2 óra 37 perckor, Székelyudvarhelyre délután 5 óra 28 perckor. Hála és elismerés illeti az intéző köröket, hogy végre-valahára a székely anyavármegyét levegőhöz juttatta. Bár csak immár a zsákutcákból is kievickélhetnénk Parajd, Csikszereda és Sepsiszentgyörgy felé! . . .

— **A román nyelvi vizsgálatok** magyar tanítók részére folyó évi **junius elsején** kezdődnek Marosvásárhelyt. A résztvevők jelentkezzenek illetékes tanfelügyelőségüknél. Az igazgatóság Gyergyószentmiklós. Dr Szöcs. 150—1921. sz.

— **Tanárok és tanítók vizsgálója.** A székelyföldi tanárok és tanítók kiegészítő vizsgáját — mint arról a „Székely-Udvarhely“ illetékes helyről vett értesítése alapján mai számában megemlékezik — folyó évi junius elsejétől kezdődőleg tüzte ki a gyergyószentmiklói igazgatóság és pedig Marosvásárhelyre. Ez intézkedés úgy a tanároknak, mint a tanítóknak nézve, igen súlyos terheket ró. Talán helyesebb volna, ha az épen **juniusban vizsgáztató** tanárok és tanítók kiegészítő vizsgáját **augusztus** havában és **vármegyei központoként**, az egyes vármegyék székhelyén tartanák meg. Elvégre könnyebb két-három vizsgáztató urnak az egyes vármegyékbe utazni, mint az összes tanárok- és tanítóknak Marosvásárhelyre fölösleges, igen költséges kirándulásokat tenni. Minden egyes tanár és tanító szívesen fizet pl. 50 leut a vizsgáztatók utiköltségének megtérítésére, minthogy e helyett 500 leut elvonjon amugyis nyomorgó családjától a Marosvásárhelyre való utaztatás és ott élés fedezésére. Még nem késő. Ajánljuk ez ügyet az illetékesek emberbaráti, jóakaratu figyelmébe.

— **Be kell jelenteni** és pedig **e hó végéig** az illetékes **pénzügyigazgatósághoz a budapesti postafakarékpenztár** által kibocsátott járadékkönyvet úgy, mint a többi értékpapírokat, mert a posta ily természetű bejelentéseket el nem fogad. (Dir. P. T. T. Cluj No 32.493-1921.)

— **Tornavizsga.** A székelyudvarhelyi ref. kollegium folyó évi **junius hó 5-én d. u.** a kollegium kertjében fogja megtartani szép és változatos műsorral nyilvános tornavizsgáját, melyre már most felhívjuk a közönség érdeklődő figyelmét.

— **Új segédjegyző.** Udvarhelyvármegye prefektusa **Péterffy Gyulát** segédjegyzőnek nevezte ki Vargyasra.

— **Leánykereskedelmink.** Alig terjedt el a hire a Székelyudvarhelyre tervezett leánykereskedelmi iskola tervezésének s már 25 növendék jelentkezett az első évfolyamra tisztán Székelyudvarhelyről. Ez a szám mutatja legjobban, hogy mennyire szükséges ez az intézmény itt, a Székelyföld központján. Ha ehhez még hozzá vesszük a vidékieket, akiket az internátus fog támogatni, elképzelhetjük, hogy milyen remek, népes intézetre van kilátás.

— **A páros közbirtokossága** Székelyudvarhelyt ma (vasárnap) d. u. 3 órakor gyűlést tart.

— **Geológiai kutatások.** A vidékünkön folyó geológiai kutatások, melyekkel *Bányai János* áll. középisk. igazgató geológus eddig főként tudományos szempontból oly jelentős eredményeket mutatott fel, Kolozsváron szakkörökben, a legnagyobb feltűnést keltették. Ezek voltak indító okai annak, hogy három kolozsvári geológus egyetemi tanár, köztük a tudós *Szádeczky Gyula*, elhatározta e munkálatok támogatását. A még mai napig is rejtélyes Hargita, egy embernek évtizedekre menő munkát adna s így a terület elosztásával, a Hargita kérdés hamarabb tisztázás alá kerül. Ez pedig úgy tudományos, mint ránk nézve praktikus szempontból is megbecsülhetetlen, mert ilyen kincsekben bővelkedő vidék alig van Európában.

— **Eljegyzés.** *Bakó Margit* és *Kaptza Béla* jegyesek. Székelyudvarhely, 1921. május 15. (Külön értesítés helyett.)

— **Kereszturi Atlétikai Club,** rövidítve K. A. C. név alatt Székelykeresztúron 1921. május 19-én sportegyesület alakult *Dr. Elekes Domokos* elnök és *Schmelzer Miklós* titkár vezetésével. Az egyesület a test-edzés minden ágával (szertorna, atlétika, vivás, football, fűleslabda stb.) foglalkozni kíván s megalakulásával kellemes viaszhangra talált az ottani társadalom minden rétegében és már számottevő működő tagot számlál. Rövid időn belül nyilvánosságra is lép versenyek rendezésével, amely különösen a szomszéd városok hasonló egyesületeivel kívánja nemes versenyt felvenni s ezáltal a kitűzött céljainak eleget tenni. Eddig csak football-csapatával lépett nyilvánosságra s már is az ottani unitárius főgimnáziumnak a székelyudvarhelyiek előtt is ismeretes csapattal e hó 23-án az ő javára 1:0 arányban mérkőzött s ezzel revancsot vett a nevezett főgimn. csapatnak azelőtti mérkőzésében a Club csapatán elért 3:1 arányú vereségéből. Kulturfejlődésünk egyik nélkülözhetetlen kelléke a sport, mert csak ép testben lehet ép lélek. Épen ezért szívesen üdvözöljük székely ifjuságunk nemes versenyt, de az a verseny valóban nemes, finom, szeretetteljes és tévedésből se legyen durva, hogy egymás testi épségét veszélyeztesse! . . .

— **Rémes gyilkosság** hozta izgalomba Szentgyházafalut és környékét mult év december végén. Ez ügyben tegnap volt a főtárgyalás a székelyudvarhelyi törvényszéknél. Lapunk zártakor a főtárgyalás még foly. Az eredményről jövőre számolunk be.

— **15 vagon buza** érkezik közelebről Székelyudvarhelyre Cărăcal városból, hova *Pluhár Gábor* a város megbízásából már elutazott, hogy a kifizetett buzát elszállítsa. Az elutazás épen végszóra történt, mert egyes érdekeltek már türelmetlenül várják a még mult év végén kifizetett buzát.

— **Zeneiskola Székelyudvarhelyt.** Végtelen örömeinkre szolgál az a meleg érdeklődés, mely a „Székely-Udvarhely” nyomán felszínre került és oly rohamosan terjed, hogy már 30 növendék jelentkezett a megnyitandó zeneiskolába való felvételre. Olyan fényes eredmény ez, amely az intézmény megalapozását feltétlenül biztosítja. Ez a zeneiskola székely anyavárosunkra még azzal az előnnyel is bír, hogy nagyon sok vidéki tanulót fog ide vonzani a kiválóan elsőrendű középiskoláinkba. Hiszen a gondos szülők szívesebben oda adják gyermekeiket, ahol egyuttal mérsékelt tandíj mellett, rendszeres zenei oktatásban is részesülhetnek. Ilyen hely egész Erdélyben eddig csak Kolozsvár és Marosvásárhely volt.

— **Eimentek.** Az elmúlt 1920. évben Udvarhelyvármegyéből és Székelyudvarhely városból — saját kérésük alapján — repatriáltatott 104 személy és család; Csikvármegyéből és Csikszeredából 208 személy és család; Háromszékvármegyéből s annak két városából Kézdivásárhely- és Sepsiszentgyörgyről 276 személy és család. Ha e statisztikai adatokból következtethetünk, világosan szembetűnik, hogy a *megértés útján* hol és milyen mértékben dolgoztak . . .

— **Május hónapban** Székelyudvarhelyt 12 haláleset és 11 születés volt; házasságot pedig 13 pár kötött.

— **A református egyház estélye.** A róm. kath. főgimnázium és ref. kollegium estélye után, *junius hó 4-én* fogja megtartani a református egyház is műsoros estélyét az elemi fiu- és leányiskola javára. Az estély, mely tánccal lesz összekötve, igen sikeresnek ígérkezik, mert a legkiválóbb műkedvelők fogják előadni *Guthi Soma* „Házasodjunk” c. három felvonásos, rendkívül mulató bohózatát, *Váhar Vilmos* kiváló művész rendezésével és betanításával. Rajta kívül közreműködnek még: Kovács Perzsike, Szabó Irénke, Magyari Erzsike, Kassai Ilonka, Mécz Irma, Szász József, Rájk Gyula, Szóts Tibor, Csendő Jenő, Fekete Endre, Felméri József, Vetési Imre, Szabó Ödön, Csépp Gergely és Felméri Endre, továbbá 8—10 táncos pár. A zenét Kónya Jancsi zenekara szolgáltatja.

— **Halálozások.** *Sándor Józsefné* szül. *Boros Rózália* e hó 21-én éjjeli 2 órakor 65 éves korában elhalt Zetelakán.

Szemerjai *Dr. Demeter Károly* körorvos, a puritán egyszerűségben élt emberbarát, életének 81-ik évében, hosszas szenvedés után e hó 22-én reggel csendesen elhunyt Székelyudvarhelyt. Halálát egyetlen leánya: *Demeter Juliska* gyászolja.

Herczegh Ferenc, egy derék, munkás ifju életét 27-ik évében, e hó 23-án d. u. 4 órakor törte le a kegyetlen halál Székelyudvarhelyt. Temetése igen nagy részvét mellett történt meg 25-én d. u. 4 órakor. Fényes gyászmenet volt. *Vajda Fe-*

renc ref. esperes temette és *Kónya Jancsi* első zenekara kísérte nyugvó helyére. Koporsóját égőfáklyás fiúk és koszorut vivő leányok vették körül.

Szentkovits Antalné szül. *Vincze Zsuzsanna* életének 74-, boldog házasságának 54-ik évében e hó 24-én elhunyt Székelyudvarhelyt.

Id. Verestői Farkas csizmadiamester 78 éves korában e hó 27-én meghalt Székelyudvarhelyt.

— **Molnárék bűnügyét** — mint értesülünk — folyó évi június 11-én fogja tárgyalni a székelyudvarhelyi törvényszék.

— **Leforázta Kozák Sámuel** székelyderzsi cigány e hó 22-én *Jakab Irma* egy és fél hónapos *József* nevű fiát. Kozákot letartóztatták.

— **A páros tenyészállatait** Székelyudvarhely közbirtokossága vette kezelés alá — egyezség szerint.

— **A Royal mozgóba** f. hó 29. és 30. este 9 órakor veszi kezdetét: *A tébolyda titka* 3 részes rendkívül izgalmas gigászi bűnügyi attrakció 16 felvonásban. *Fősz. Galaor a Maciste filmből. I. rész,* május 29. és 30-án. *A vérpad titka. II. rész.* *Junius hó 1. és 2-án. Az örült birodalma. III. rész.* *Junius 5. és 6-án A világosság diadala.* Kéretik a n. é. közönség a kitűzött időre megjelenni, hogy pontosan lehessen kezdeni

Közönség köréből*

Tek. Szerkesztő Ur!

Becses lapjának, a „Székely-Udvarhely”-nek pünkössti számában „Egy kis számtani feladat” címmel szabó *József* ur, az udvarhelyi szabóipartársulat elnöke, a deficittel dolgozó iparosok megélhetésének megfejtésére 100 leu jutalmat tűzött ki.

Nem akarok a jutalomdíjra pályázni. Nem vagyok matematikus.

Azonban én laikus székely eszemmel utána gondolva cikkirő ur számításának, arra a meggyőződésre jutottam, hogy e számítások körül valami titokzatosság van elrejtve.

Ezt én, mint munkás így gondolom, mert lehetséges-e az, hogy egy évben egy iparos 112 munka nap alatt egyedül dolgozva, 111 vásárba elkészülhessen és minden pár cipőn 100 leu hasznót produkáljon s mégis 17 ezer leu deficittel fejezze be évi számadásait? . . .

Nem tudom elképzelni, hogyan lehet ennyi veszteség után évről-évre jó módban élni és vagyonban gyarapodni s házakat is vásárolni? Ehhez minden iparosnak — kivétel nélkül — egy-egy amerikai nagymama szükséges . . .

Kedves cikkirő ur! Ne fessük az ördögöt a falra! . . .

Ön — úgy látszik — igen jó költségvetés készítő, amelyben benne rejlik a nagy veszteség, de nem hiányzik abból a nagy nyereség sem. . .

Felkérem tehát, szíveskedjék ezt a problémát megfejtetni, amelyre én ezennel 200 leu jutalmat tűzök ki.

Tisztelettel: **Dobos Ferenc,**
cipézmunkás.

* E rovat alatt helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, kizárólag a be-
küldő felelősségére. Szerk.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő: M. D-ről, ki 1920. júniusában repatriáltatta magát, annyit sikerült megtudni, hogy jelenleg valami miatt a zalaegerszegi táborban van internálva. Tudomásunk szerint vissza akar jönni s ezért már lépéseket is tett.

Hirdetmény.

Az 1913. január 1-től 1915. december 31-ig születettek újraoltásra kötelezettek és 1921. május 31-én, június 1-én d. e. 8-tól d. u. 2-ig fognak beoltatni a városi főorvosi hivatalba a *Piața Regina Mária* Batthány-tér 4. sz. a. Akik ezen rendeletnek meg nem felelnek, pénzbüntetéssel fognak sújtani, illetőleg elő fogják őket vezetni.

Odorhei, 1921. május 29-én.

Dr. Böhm, városi főorvos.

Hirdetmény.

Az 1918. január 1-től 1920 február 21-ig született gyermekek oltásra kötelezettek és 1921. május 31-én és jun 1-én délelőtt 8-tól délután 2-ig fognak beoltatni a városi főorvosi hivatalnál *Piața Regina Mária*.

Odorhei, 1921. május 28-án.

Dr. Böhm, városi főorvos.

Az odorheiu törvényszék.
C. 535—1921.

Hirdetmény.

Az odorheiu törvényszék közhirre teszi, hogy özv. *Bálint Andrásné* sz. *Kacsó Viktoria* alsósófalvi lakos részéről az 1911. I. t. c. 748. §-a alapján előterjesztett kérelem folytán a román hadsereg által 1916 évi szept. hó 29-én tuszként elvitt és az egyik bukaresti kórházban 1917. évi január hó 2. napján állítólag elhalt *Bálint Sándor* volt alsósófalvi lakos elhalálása iránt az eljárást a mai napon megindította és állítólag elhalt részére ügygondnokul *Dr. Vass Lajos* ügyvéd, odorheiu lakost rendelte ki.

Felhívja a tszék *Bálint Sándort* és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot a *Bálint Sándor* életbenlétéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a *Gazeta Oficialában* történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó eltelté után a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest megfogja állapítani.

Odorheiu, 1921. évi március 29-én.

Dr. Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Florián Mária s. hiv. tisztviselő.

Eladó ház. Székelyudvarhely, Kossuth-u. 40. sz. alatt, az udvaron egy kisebb ház eladó. Bővebb értesítést ad e lap kiadóhivatala.

Fest és mázolás, oímfestést, fényezést, régi butorok üzleti portálok felújítását stb. pontosan teljesíti ZITZMANN és BUGL Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 11. szám.

Gyomra ellen vétezik,

Ha »Szejken« nem étkezik!
Gyógyszerészné vendéglős,
Nagyszerűen süít és főz.

Gyógyszerész a bérlője,
Gyógyító a fürdője.
Vendéglátó Ágh János,
Csupa szív és jószág.

Étel, ital kitűnő;
Oh beh áldott jó fürdő!

Ha előjött köszvénye,
Költözzék a »Szejke«-re!
Ne menjen más fürdőre:
Meggyógyul itt őszire!...

Az odorheui törvényszéktől.
C. 235/2—1921.

Hirdetmény.

Az odorheui törvényszék köz-
hírré teszi, hogy Károly Károlyné sz.
Kacsó Zsuzsanna alsósófalvi lakos
részéről az 1911. I. t.-c. 748. §-a
alapján előterjesztett kérelem folytán,
Bukovinában Kirlibaba és Lajosfalva
között az oroszokkal vivott ütköze-
tek egyikében 1915. év január 15-én
több golyótól találva, állítólag elesett
Kacsó Károly volt alsósófalvi lakos
elhalálása tényének megállapítása
iránt az eljárást mai napon megin-
dította és az állítólag elhalt részére
ügygondnokul Dr. Borosnyai Pál ügy-
véd, odorheui lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Kacsó Ká-
rolyt és mindazokat, akiknek az ő
életbenlétéről tudomásuk van, hogy
a bíróságot vagy az ügygondnokot a
Kacsó Károly életbenlétéről értesít-
sék, egyszersmind közöljék azokat
az adatokat, amelyekből az ő élet-
benléte megállapítható, mert ellen-
kező esetben a bíróság a jelen hir-
detménynek a Gazeta Oficialában
történt harmadszori beiktatását kö-
vető naptól számított 3 hó letelte
után a nevezett elhalálásának té-
nyét a bizonyítás eredményéhez ké-
pest meg fogja állapítani.

Odorheui, 1921. március hó. 7.
Dr. Glósz Miksa s. k. tszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:
Florján Mária s. hiv. tisztviselő.

„Apolló“ kékitőviz
a háziasszo-
nyok öröme!

Sz. 510—1921. kizó.

Hirdetmény.

Lövétei csoportbirtokosság, köz-
birtokosság és a község vadászati
és halászati joga a község házában
1921. június 5-én d. u. 1 órakor
nyilvános árverésen 3 évre haszon-
bérbe adatik. Árverési feltételek a
kizói irodában megtekinthetők. Ki-
kiáltási ár 100—100 leu.

Lövéte, 1921. május 1.

Godra Mihály

2—3

kizó.

Cenzurat: Cornel Sirca

Butor nagyraktár!

Mindennemű butor a
legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivite-
lig állandóan raktá-
ron kapható :—:
kicsinyben és nagyban!

BALÁZSKÁROLY
butorraktárában
Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 27.

„DESINFORM“

fertőtlenítőszer a legtökéletesebb!

BANCA CETATEA ODORHEI

Főintézet BRASSÓ, BUKAREST.

Elfogad átutalásokat bárhova. Folyósít olcsó kölcsönöket, elfo-
gad betéteket magas kamattal mellett, finanszíroz kereskedelmi
és ipari vállalatokat. Külföldi pénzeket bevált. Vidéki megbiz-
ható ügynököket jutalék mellett alkalmaz. Értekezhetni lehet a
bankhelyiségben.

Galacból nagymennyiségű gyapjuszövetek 6r-
keztek nagyválasztékban u. m.: 140
cm. széles 100, 150, 160 leutól feljebb. Jó nyári
szövetek 28 leutól feljebb. Nagymennyiségű ág-és
asztalneműek, zefírek, vásznak, kretonok, harisnyák,
zsebkendők, cernák stb. Kitűnő minőségű fehér cipő-
vásznak. Egyszeri vásárlással bárki meggyőződ-
hetik árain olcsóságáról.
Szekelyudvarhely, Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 25.

**Kereskedők, Szövetkezetek, Fatelepek
és Fogyasztók figyelmébe**

ajánljuk, hogy nagybani üzletünket Odorhei (Szekelyudvarhely)
Bulev. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 56. sz. alatt megnyitottuk, ahol
pas, fűszer, gyarmat- és szövetárak,
kitűnő fajborok, továbbá gyermek- és férficipők a legolcsóbb
napi árakon kaphatók. Tisztelettel: BANCA CETATEA.

MINDEN VASÁRNAP

s így ma és csütörtökön este 8 órától kezdve
izletes flekken, cigánypeesenye és borju-
pörkölt elsőrendű zene és kellő világítás mel-
lett a Fernengel-féle **SÓSFÜRDŐ** vendéglő

KERTHELYISÉGÉBEN

A fürdő — péntek kivételével — mindennap nyitva
van. — Állandóan kaphatók hideg és me-
leg ételek, cukrászsütemény, fagyalt, jeges-
kávé, bor, sör, likör, konyak, pezsgő és minden-
féle hűsítő italok. Elsőrendű kuglipálya,
billiárd, dominó és sakk áll a m. t. kö-
zönség rendelkezésére. — Olcsó árak, szolid, há-
zias és pontos kiszolgálás!

Szives pártfogást kér Nagy Albert, bérlő.

„PATYOLAT“

illatos bőr- és vászoncipő fehéritő
a legjobb! Békeminőség! Vigyáz-
zunk a névre!

Legszébb, legévalo-
sabb, legolesőbb,
mert a legjobb

női, férfi és gyermekcipők

Szekelyudvarhelyt,
Árpád-utca 7. sz. a.

UNGAR JÓZSEFNÉL

kaphatók.

Vidéki megrendelése-
ket is pontosan teljesít.

Odorhei r. t. város tanácsától.
Sz. 612—921. k. i.

Pályázati hirdetmény.

Odorhei r. t. város tanácsa, mint
I. fokú iparhatóság pályázatot hirdet
a város harmadik munkakerületében
áthelyezés folytán megüresedett ké-
ményseprői állásra.

Felhívja mindazokat, kik ezen ál-
lást elnyerni ohajtják, hogy képesi-
tésüket eddigi, szolgálataikat és a
kéményseprői ipar gyakorlása tár-
gyában alkotott városi szabályren-
delet 3. §-ában megkívánt egyéb
kellékeket igazoló okmányokkal fel-
szerelt pályázati kérvényeiket az ipar-
hatósághoz legkésőbb folyó év má-
jus hó 31-ig adják be, a később
érkező kérvények figyelembe nem
vétetnek.

Odorhei r. t. város tanácsának 1921.
március hó 23-án tartott üléséből.
2—2 Városi tanács.

**Téli-nyári állandó alkalmá-
zásra** egy jóra való embert **szol-
gálnak** azonnal felveszünk. Cim e
lap kiadóhivatalában, Kossuth-utca
31. sz.

Fordításokat

magyar, német és román nyelvre
elvégezzük. Kérvények fogalma-
zását szintén három nyelven mér-
sékelt díjazásért eszközöljük. Szives-
ségből felvilágosítással szolgál a „Szé-
kely-Udvarhely“ kiadóhivatala Odorhei
(Szekelyudvarhely) Bulevardul Regele
Ferdinand (Kossuth-u.) 31. sz.

Prézel, pányol
s legszébben

fest és tisztít
selyem, bársony, férfi és női
ruhákat, végárukat, háziszőt-
tes posztókat

SUAÁB ANDOR

első barcasági ruhafestő és nagy-
tisztító gyára BRASSÓ.

Gyűjtőde:

Szentkóti János utóda cég
Szekelyudvarhely, Batthyány-tér 4.

„**OTTILIA**“ men-
tholos
sós borszesz minden eddigit
felülmúl!

MEGNYILT a

BARKÓCZY-féle KERTHELYISÉG.

Kitűnő sör és borok, jó házi
ételek. Állandó zenekar. Pon-
tos és szolid kiszolgálás. Va-
sár- és ünnepnapokon délután
is elsőrendű cigányzene A n.
é. közönség szives látogatását
kéri **CSÉCSI NAGY JÓZSEF**
vendéglős.

Nyomtatta Ifj. Belegh és Z. Székely könyvnyomtató- és könyvkötő-intézete Székelyudvarhely